

ZRZESZ KASZĘBSKÔ

PISMO LUDU KASZUBSKIEGO

„Zrzesz Kaszëbskô” wychodzi trzy razy w tygodniu.
Dodatek dla kaszuoskiej rodziny „Ch. z” ukazuje się w każdym numerze czwartkowym
Prenumeraia: Miesięcznie 25 zł. Cena numeru pojedynczego 2 zł

Redaktor Naczelny: Brunon Richert. Redaguje Kolegium: Jan Rompski
Ignacy Szutenberg, Józef Gniech, Klemens Derc.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zrzesz Kaszëbskô”.
Adres Redakcji i Administracji: Wejherowo, Skrzynka Pocztaowa nr. 30.

Rok IX.

Wejherowo, wtorek 7 maja 1946 r.

Nr. 53

Z konferencji paryskiej

PARYŻ (Obsł. wł.). Piąte posiedzenie konferencji ministrów spraw zagranicznych rozpoczęło swe obrady we wtorek o godzinie 3 po południu w Pałacu Luksemburskim.

O godz. 6 po południu obrady zostały przerwane. Delegacje udały się na przyjęcie, wydane przez ministra spraw zagranicznych George Bidault.

Na posiedzeniu wtorkowym głównym tematem obrad była sprawa granicy jugosłowiańsko-włoskiej.

Rada ministrów nie powzięła jeszcze żadnej decyzji w tej mierze. Ministrowie zapoznali się ze sprawozdaniem komisji, która badała na miejscu kwestię granicy między Włochami i Jugosławią i nie zdołała uzgodnić swych poglądów. Rada ministrów otrzymała dwa projekty zatwierdzenia sporu brytyjski i jugosłowiański. Brytyjski minister spraw zagranicznych Bevin, zaproponował stworzenie międzynarodowej komisji kontrolnej dla Triestu do której weszliby przedstawiciele czterech mocarstw. Włoch, Jugosławii, Austrii, Węgier, Czechosłowacji i Polski z przewodniczącym z innego państwa. Jugosławia żąda utworzenia komisji międzynarodowej z przewodniczącym jugosłowiańskim, z przedstawicielem Ukrainy bez udziału państw zachodnich, z wyjątkiem Włoch.

Posel czechosłowacki w Paryżu, Nosek, wręczył w dniu 30 kwietnia radzieckiemu ministrowi spraw zagranicznych, Mołotowowi 3 memorandum w celu przedłożenia ich konferencji ministrów spraw zagranicznych. Memorandum zawierają zadania odnoszące się do granic Czechosłowacji, przesiedlenia ludności z Sudetów i przyznania Czechosłowacji 7 okręgów nadduńskich, które przed tym do niej należały, obecnie zaś znajdują się w granicach Węgier.

Ministrowie spraw zagranicznych postanowili zaprosić przedstawicieli rządu jugosłowiańskiego i włoskiego do Paryża, celem odbycia z nimi konsultacji w sprawie granicy włosko-jugosłowiańskiej.

W środę odbyła się V sesja ministrów spraw zagranicznych, której przedmiotem narad była sprawa ustanowienia kontroli aliantów nad włoskimi siłami zbrojnymi oraz zagadnienia z ustaleniem granicy włosko-austriackiej.

Sekretarz stanu Byrnes oświadczył, że Stany Zjednoczone pragną szybkiego zawarcia pokoju z Włochami i Austrią, aby móc wycofać z krajów tych swe wojska.

Na czwartkowym posiedzeniu konferencji ministrów spraw zagranicznych Bidault zaproponował by urządzono spotkanie nieoficjalne. Na tych spotkaniach omawiane będą sprawy, które będą stanowić przedmiot obrad zwykłych oficjalnych posiedzeń.

Wszyscy jednomyślnie wyrazili zgodę na propozycję ministra Bidault. Pierwsze nieoficjalne zebranie odbyło się we czwartek po południu w Pałacu Luksemburskim

w biurach sekretarza stanu USA Byrnesa, który przewodniczył obradom.

Na porannym posiedzeniu oficjalnym doszło do różnicy zdań pomiędzy ministrem Mołotowem z jednej strony, a ministrami Byrnesem i Bevinem z drugiej strony, którzy zaproponowali utworzenie komisji sojuszniczej dla spraw włoskich przestępców wojennych. Minister Mołotow zaprotestował przeciwko temu projektowi, tak samo, jak protestował we

środe przeciwko propozycji utworzenia komisji kontrolnej dla Włoch. Mołotow zaznaczył, że działanie obu komisji stanowiłoby naruszenie praw suwerennych Włoch.

Ministrowie osiągnęli całkowitą zgodę w sprawie przyznania Jugosławii szeregu małych wysp na wybrzeżu Dalmaacji. Natomiast wyspa Pianosta, położona o 30 klm. od wybrzeża włoskiego, zostanie przyznana Włochom.

Stały przedstawiciel Łużyc w Warszawie

WARSZAWA. Do Warszawy przybył stały przedstawiciel serbo-łużyckiej rady narodowej w Budziszynie, Paweł Czyż brat znanego publicyisty i działacza narodu serbo-łużyckiego J. Czyża.

Dyplomata ten urodził się dnia 5 maja 1911 r. w Żuricy pod Budziszynem. Uniwersytet skończył w Królewcu, gdzie

zeiśniał się ze studentami Polakami i nawiązał z nimi bliską łączność. Po ukończeniu studiów pracował w związku Polaków w Wolsztynie. W czasie wojny był więźniem obozu w Oranienburgu, skazanym na śmierć 20 kwietnia 1945 r., a uratowanym przez wojska radzieckie.

W pierwszą rocznicę stracenia Mussoliniego

RZYM (PAP). Pierwsza rocznica stracenia Mussoliniego posłużyła jako pretekst do prowokacyjnych wystąpień ze strony elementów faszystowskich w Rzymie i na prowincji. W 3 kościołach w Rzymie odbyły się nabożeństwa żałobne. W centrum miasta czyniono próby demonstracji. We Florencji faszyci umieścili wielki sztandar faszystowski z charakterystyczną oznaką na dzwonnicy katedry. W Katanii na murach ukazały się nekrologi.

Dziennik „Unita” pisze ironicznie, że „faszyści” włoscy znaleźli korzystny moment, by przekonać konferencję ministrów spraw zagranicznych w Paryżu, że faszyzm we Włoszech żyje”. Dziennik zażytuje, kiedy nareszcie ministrowie spraw zagranicznych mocarstw zrozumieją, iż ugruntowanie pokoju zależy nie od oświadczeń, ale od zdecydowanych posunięć, zmierzających do wykorzenia pozostałości faszyzmu we Włoszech.

Dokumenty mówią — o współpracy gen. Franco z Hitlerem

LONDYN (SAP). W nocnym komunikacie w poniedziałek radio moskiewskie podało dalsze szczegóły, dotycz. współpracy gen. Franco z przywódcami hitlerowskiego reżimu.

W czasie bitwy o Berlin w ręce wywiadu radzieckiej armii dostały się dokumenty, potwierdzające fakt, że hiszpański rząd gen. Franco podpisał w 1943 r. z rządem Hitlera umowę o ścisłej współpracy wojskowej pomiędzy obu rządami.

Dokumenty stwierdzają, iż współpraca gen. Franco trwała od roku 1940 i nie ograniczała się do pomocy wojskowej w walce przeciw Narodom Zjednoczonym, ale że Franco przyrzekł również Hitlero-

wi, iż przystąpi do wojny w odpowiednim momencie, stając naturalnie po jego stronie.

Sprawa Tyrolu

PARYŻY (PAP). W paryskich kołach politycznych utrzymuje się mniemanie, że roszczenia Austrii w sprawie Tyrolu południowego nie będą uwzględnione przez ministrów spraw zagranicznych.

Tymczasem panuje w Tyrolu południowym podniecenie umysłów. Partie włoskie i austriackie prowadzą ożywioną propagandę i organizują nawet demonstracje. Doszło do rozruchów, wywołanych przez Tyrolczyków. Policja włoska interweniowała.

W sobotę, w godzinach porannych odbył się w pałacu Luksemburskim kolejne posiedzenie ministrów spraw zagranicznych 4 wielkich mocarstw. Rozważano w dalszym ciągu kwestię granicy włosko-jugosłowiańskiej.

Minister Mołotow oświadczył, iż uważa, że żądania Jugosławii są całkiem słuszne i uzasadnione. Wystąpił on z ostrą krytyką francuskiego, brytyjskiego i amerykańskiego projektu wytyczenia granicy i zaznaczył, że projekty te byłyby wielką niesprawiedliwością w stosunku do Jugosławii, która ostatecznie była sprzymierzeńcem.

4 ministrowie spraw zagranicznych zebrali się w niedzielę po południu na nieformalnym posiedzeniu celem przeprowadzenia dyskusji nad sobotnią propozycją ministra spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych, Byrnesa, co do odbycia plebiscytu na spornym obszarze pogranicznym między Włochami i Jugosławią. Byrnes wysunął tę propozycję w sobotę wieczorem po całodziennych obradach, które nie doprowadziły do porozumienia w tej sprawie traktatu pokojowego z Włochami. Byrnes zaproponował, aby plebiscyt odbył się na obszarze pomiędzy najdalej na zachód wysuniętą linią graniczną, prowincji Venezia Julia, za którą wypowiedział się delegat radziecki, a najdalej na wschód wysuniętą linią graniczną, zaproponowaną przez Stany Zjednoczone.

Według doniesień korespondentów, minister Mołotow nie odrzucił całkowicie projektu amerykańskiego, ale sugerował, że plebiscyt, jeśli ma się odbyć, powinien obejmować całą prowincję Venezia Julia. Minister francuski, Bidault, popiera stanowisko min. Mołotowa. Korespondenci donoszą, że min. Bevin miał wyrazić zastrzeżenia co do samej myśli odbycia plebiscytu.

Wytyczne Konferencji Paryskiej

PARYŻ (ZAP). Na konferencji paryskiej ustalono następujące wytyczne w przygotowaniu układu pokojowego dla Niemiec:

1) Układ musi zawierać zarządzenia, uniemożliwiające Niemcom odrodzenie ich siły militarnej.

2) System gospodarczy Niemiec musi być tak odbudowany, ażeby Niemcy mogli w Europie odegrać właściwą rolę gospodarczą.

3) Życie wewnętrzne Niemiec musi być urządzone w sposób demokratyczny.

4) Sprawy Nadrenii, Zagłębia Ruhry oraz Zagłębia Saary nie mogą być rozpatrywane jako zagadnienia osobne, ale jako ogólnie niemieckie.

